

Кульчій Інна Миколаївна,
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри земельного
та аграрного права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, Україна, м. Харків
e-mail: innakulchii@gmail.com
ORCID 0000-0002-2012-4794

doi: 10.21564/2414–990x.146.173694
УДК 349.42

ГЕОГРАФІЧНЕ ЗАЗНАЧЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: ПРАВОВІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Досліджено міжнародне законодавство та законодавство ЄС у сфері захисту географічних зазначень походження сільськогосподарської продукції, проаналізовано національне законодавство у цій сфері, запропоновано шляхи та способи його удосконалення з метою імплементації в умовах євроінтеграції. З'ясовано, що одним із напрямів адаптації національного законодавства до законодавства ЄС в рамках політики якості є захист географічних зазначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування. Досліджено поняття географічного зазначення, яке відповідно до законодавства ЄС розглядається через дві категорії: захищене зазначення походження та захищене географічне зазначення; з'ясовано їх спільні та відмінні риси. Детально вивчено подвійну процедуру реєстрації географічних зазначень сільськогосподарської продукції на національному рівні та на рівні ЄС відповідно до європейського законодавства.

Указано на позитивні аспекти проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень», зокрема: запровадження Державного реєстру України географічних зазначень, а також вимог до специфікації товару та маркування, які мають важливе значення в аспекті адаптації до вимог ЄС, проте виявлено й деякі суттєві недоліки.

Ключові слова: географічне зазначення; система географічних зазначень походження сільськогосподарської продукції; сільські території; адаптація законодавства; євроінтеграція.

Кульчій І. Н., кандидат юридических наук, асистент кафедри земельного та аграрного права, Національний юридический університет імені Ярослава Мудрого, Україна, г. Харьков. e-mail : innakulchii@gmail.com ; ORCID 0000-0002-2012-4794

Географическое указание происхождения сельскохозяйственной продукции: правовые реалии и перспективы в условиях евроинтеграции

В статье исследуется международное законодательство и законодательство ЕС в сфере защиты географических указаний происхождения сельскохозяйственной продукции, национальное законодательство в этой сфере, предложены пути и способы его совершенствования с целью

имплементации в условиях евроинтеграции. Одним из направлений адаптации национального законодательства к законодательству ЕС в рамках политики качества является защита географических указаний происхождения сельскохозяйственной продукции и продуктов питания. Исследовано понятие географического указания, которое в соответствии с законодательством ЕС рассматривается через две категории: защищенное указание происхождения и защищенное географическое указание; выяснено их общие и отличительные черты. Подробно исследована двойная процедура регистрации географических указаний сельскохозяйственной продукции на национальном уровне и на уровне ЕС в соответствии с европейским законодательством. Проанализировано законодательство Украины в сфере правовой охраны географических указаний и сделан вывод о его несоответствии европейским требованиям в части: субъектного состава, государственной регистрации, спецификации, маркировки и правовой охраны. Отмечено, что в настоящее время разработан проект Закона «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Украины по совершенствованию правовой охраны географических указаний», который был принят в первом чтении. Указано на его положительные стороны, в частности: введение Государственного реестра Украины географических указаний, а также требований к спецификации товара и маркировки, которые имеют важное значение в аспекте адаптации к требованиям ЕС, также выявлен ряд существенных недостатков.

Ключевые слова: географическое указание; система географических указаний происхождения сельскохозяйственной продукции; сельские территории; адаптация законодательства; евроинтеграция.

Вступ. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода) відкрила широкі можливості для розвитку взаємовідносин в різних сферах життєдіяльності, в тому числі і в сільському господарстві. Глава 17 «Сільське господарство та сільські території» передбачає співробітництво сторін із метою сприяння розвитку сільського господарства та сільських територій, зокрема шляхом поступового зближення політик та законодавства. Сторони підтримують поступове зближення та гармонізацію з відповідним правом та регуляторними стандартами ЄС, зокрема з тими, що визначені у Додатку XXXVIII до цієї Угоди [1].

Аналіз літературних даних і постановка задачі дослідження. Одним із напрямів адаптації національного законодавства до законодавства ЄС в рамках політики якості є захист географічних зазначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування (далі – ГЗ). У цьому аспекті Україна повинна привести національне законодавство у відповідність до наступних актів: Регламенту Ради (ЄС) № 510/2006 від 20.03.2006 р. про захист географічних зазначень і позначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування; Регламенту Комісії (ЄС) № 1898/2006 від 14.12.2006 р., що визначає детальні правила імплементації Регламенту Ради (ЄС) № 510/2006 про захист географічних зазначень і позначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування; Регламенту (ЄС) № 110/2008 Європейського Парламенту та Ради від 15.01.2008 р. про визначення, опис/зображення, представлення, маркування та захист географічних зазначень алкогольних напоїв).

Серед науковців тема правової охорони географічних зазначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування не набула

широкого висвітлення. Окремі аспекти географічних зазначень були розглянуті в працях таких науковців, як Г. Андрошук (H. Androschuk), Ю. Капіца (Y. Kapitsa), О. Ковальчук (O. Kovalchuk), Д. Крисанов (D. Krysanov), О. Тараненко (O. Taranenko) та ін.

Метою статті є дослідження міжнародного законодавства та законодавства ЄС у сфері захисту географічних зазначень походження сільськогосподарської продукції, аналіз національного законодавства у цій сфері, а також пошук шляхів і способів його удосконалення з метою імплементації в умовах євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу. Географічні зазначення є об'єктом правової охорони на міжнародному рівні. До системи нормативних актів у цій сфері, зокрема, належать:

– *Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 р.* – визначає правовий режим охорони промислової власності та серед об'єктів такої охорони визначає «вказівки про походження чи найменування місця походження»;

– *Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1891 р.* – передбачає утворення Спеціального союзу, подання заяв на реєстрацію знаків до Міжнародного бюро та визначає вимоги до міжнародної реєстрації;

– *Лісабонська угода про захист зазначень місць походження виробів та їх міжнародної реєстрації 1958 р.* – визначає «зазначення місця походження» як географічну назву країни, району або місцевості, що використовується для позначення виробу, який звідти походить, якості і властивості якого визначаються виключно або в істотній мірі географічним середовищем, включаючи природні та етнографічні чинники. Країни, до яких застосовується ця Угода, утворюють спеціальний союз в рамках Союзу з охорони промислової власності. Вони зобов'язуються охороняти на своїй території відповідно до умов цієї Угоди зазначення місця походження виробів інших країн-членів спеціального Союзу, які визнаються і захищаються в країні походження та зареєстровані в Міжнародному бюро інтелектуальної власності [2].

– *Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності 1994 р.* (далі – *Угода ТРІПС*) – це Додаток 1С до Угоди про заснування Світової організації торгівлі, стаття 22 якої «Захист географічних зазначень» передбачає, що географічними зазначеннями є такі зазначення, які визначають товар як такий, що походить з території члена, регіону або району цієї території, коли певна якість, репутація або інші характеристики товару значною мірою пов'язані з його географічним походженням. При цьому члени повинні забезпечити для заінтересованих сторін законні способи, щоб запобігти: а) використанню будь-яких засобів, визначення або представлення товару, що свідчить або передбачає, що товар походить з іншої географічної території, ніж реальне місце створення у такий спосіб, що вводять в оману населення стосовно географічного походження товару; б) будь-яке використання, що встановлює акт недобросовісної конкуренції зазначене статтею 10bis Паризької Конвенції (1967) [3].

Для деталізації врегулювання питань, пов'язаних з правовою охороною географічних зазначень, в Європейському Союзі (далі – ЄС) було прийнято ряд регламентів та поправок до них. Доцільно зазначити, що в ЄС захист ГЗ передбачено кількома правовими актами (Регламентами) залежно від типу продукту: 1) сільськогосподарська продукція та продукти харчування; 2) вина; 3) спиртні напої; 4) промислові товари. У всіх випадках держави-члени несуть відповідальність за запобігання незаконному використанню в межах Співтовариства ГЗ.

Захист ГЗ сільськогосподарської продукції здійснюється Регламентом Ради ЄС № 510/2006 про охорону географічних зазначень та найменувань походження сільськогосподарської продукції і продуктів харчування та правила її застосування, а також Регламентом Комісії 1898/2006, який встановлює детальні правила щодо виконання Постанови ЄС № 510 / 2006.

Відповідно до законодавства ЄС ГЗ визначаються через дві категорії:

1) захищене зазначення походження (англ. – *Protected Designation of Origin, PDO*) – означає назву регіону, конкретне місце або, у виняткових випадках, країну, які використовують стосовно сільськогосподарського продукту або харчового продукту: походження з цієї географічної зони; мають якість або характеристики продукту по суті або виключно завдяки особливому географічному середовищу з притаманними йому природним і людським фактором; виробництво, переробка та підготовка продукції відбувається в конкретно визначеному географічному регіоні;

2) захищене географічне зазначення (англ. – *Protected Geographical indication, PGI*) – означає назву регіону, конкретного місця або у виняткових випадках, країну, яка використовується для опису сільськогосподарського продукту або харчового продукту, та властиві такі ознаки: походження з цієї географічної зони; мають певну якість, репутацію або інші характеристики, що можуть бути пов'язані з цим географічним походженням; виробництво та (або) переробка та (або) підготовка яких здійснюється у визначеному географічному районі [4].

Аналіз нормативних актів у цій сфері дає підстави стверджувати, що принципова відмінність PDO та PGI полягає в наступному: 1) для PDO сировина повинна надходити з певної географічної зони. Це правило не застосовується для PGI, за винятком вин, навіть для винограду PGI принаймні 85 % винограду, що використовується для його виробництва, повинно надходити виключно з цієї географічної зони, а інші 15 % з тієї ж країни-члена ЄС (при цьому для PDO вимагається 100 % винограду з географічної зони); 2) на відміну від PDO, для PGI зв'язок між конкретною якістю, репутацією, або іншими характеристиками та географічне походження хоча і є необхідними, але не є істотними або ексклюзивними. Воно повинно бути «віднесено до цього географічного походження»; 3) що стосується сільськогосподарських продуктів або продуктів харчування, то для PGI тільки один з трьох етапів – виробництво, переробка або підготовка – повинні відбуватися у визначеній географічній зоні, тоді як для PDO всі стадії повинні відбуватися в визначеному географічному районі [5].

Таким чином, вимога географічної належності є більш суворим критерієм для захищеного зазначення походження (PDO), ніж для захищеного географічного зазначення (PGI). Втім, така альтернатива ГЗ дає можливість виробникам сільськогосподарської продукції самостійно обрати форму для правової охорони ГЗ.

Законодавством ЄС передбачена подвійна процедура реєстрації ГЗ. Основними учасниками процедури є заявники (група виробників) та національні і європейські органи, відповідальні за реєстрацію. Група зацікавлених виробників подає заявки на реєстрацію. Процедура відповідно до Регламентів 510/2006 (сільськогосподарська продукція та продукти харчування) та 1234/2007 (вина) передбачає два етапи: 1) реєстрація на національному рівні; 2) реєстрація на рівні ЄС. При цьому весь процес може тривати кілька років.

Після того, як група виробників визначила свій продукт відповідно до точних специфікацій, вони надсилають заявку на реєстрацію назви продукту як ГЗ до його компетентних національних органів. Національні органи перевіряють заявку на обґрунтованість та відповідність умовам Регламенту 510/2006 стосовно сільськогосподарського продукту або харчових продуктів чи Регламенту 1234/2007, якщо це стосується вина. Після цього національний орган ініціює публічну процедуру заперечення, що передбачає розумний строк, протягом якого будь-яка особа, яка має законні інтереси, може подати свої заперечення. Якщо такі заперечення не були висловлені протягом встановленого національним законодавством строку, держава-член приймає позитивне рішення. У разі заперечення держава-член розглядає прийнятність заперечень і вирішує відхилити заявку або прийняти її. Якщо позитивне рішення приймається національним органом, воно повинно бути оприлюднено. При цьому держава-член може надавати захист ГЗ на перехідному етапі. Процедура на національному рівні може тривати більше року, залежно від заперечень, готовності специфікацій та контролюючих органів.

Наступним етапом є державна реєстрація на рівні ЄС, за якої документи: заяви, декларація держави-члена та публікація, посилення на специфікацію, надсилається до Комісії ЄС. Після отримання документів від держави-члена Комісія розпочинає їх дослідження. Якщо Комісія вважає, що документи відповідають умовам, які викладені в Регламентах, вони публікуються в офіційному журналі Європейського Союзу, при цьому держави-члени повинні забезпечити електронний доступ до публікацій специфікацій. У разі не дотримання зазначених вимог Комісія відхиляє заявки на реєстрацію. Після публікації проходить процедура заперечень, протягом якої будь-яка держава-член або третя країна може заперечувати проти реєстрації, надіславши належним чином обґрунтовану заяву до Комісії. Період заперечень щодо ГЗ для вина триває 2 місяці, тоді як для сільськогосподарської продукції або харчового продукту – 6 місяців. У разі якщо зауваження є прийнятним для сільськогосподарського продукту або продуктів харчування, Комісія пропонує зацікавленим сторонам вжити відповідних заходів шляхом консультацій. Якщо не буде досягнуто згоди, Комісія приймає

рішення і публікує його в Офіційному віснику Європейського Союзу. Якщо заперечень немає, ГЗ реєструються та вносяться до Європейського реєстру захищених географічних зазначень та бази даних DOOR для сільськогосподарської продукції та продуктів харчування або бази даних E-Vacchus (для вин) [6].

Наразі правове регулювання відносин з використанням географічних зазначень в Україні здійснюється чималою кількістю нормативних актів, основними серед яких є Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України та Закон України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» від 16 червня 1999 р. (далі – Закон), який визначає правові засади охорони прав на зазначення походження товарів в Україні та регулює відносини, що виникають у зв'язку з їх набуттям, використанням та захистом.

Закон передбачає, що зазначення походження товару охоплює (об'єднує) такі терміни: просте зазначення походження товару та кваліфіковане зазначення походження товару – охоплює (об'єднує) такі терміни: назва місця походження товару; географічне зазначення походження.

Назва місця походження товару – назва географічного місця, яка вживається як позначення в назві товару, що походить із зазначеного географічного місця та має особливі властивості, виключно або головним чином зумовлені характерними для цього географічного місця природними умовами або поєднанням цих природних умов з характерним для цього географічного місця людським фактором.

Географічне зазначення походження товару – назва географічного місця, яка вживається як позначення в назві товару, що походить з цього географічного місця та має певні якості, репутацію або інші характеристики, в основному зумовлені характерними для цього географічного місця природними умовами чи людським фактором або поєднанням цих природних умов і людського фактору [7].

При цьому, як справедливо зазначають науковці, різниця між цими термінами є незрозумілою навіть для фахівців, а тому доцільно було б деталізувати прикметні ознаки та розкрити їх у специфікаціях сільськогосподарської і харчової продукції [8, с. 20].

Окрім того, до недоліків національного законодавства належить визначення суб'єктного складу осіб, які мають право на реєстрацію кваліфікованого зазначення походження, адже таке право належить відповідно до ст. 9 Закону як одній особі, так і групі осіб, які в заявленому географічному місці виробляють товар, особливі властивості, певні якості, репутація або інші характеристики якого пов'язані з цим географічним місцем [7]. Такий підхід не відповідає європейським стандартам, адже право на ГЗ не може надаватись одній особі задля уникнення спекуляцій та їх монопольного використання.

Вітчизняне законодавство також не вимагає детального опису продукту, технологій та виробництва технології і стадій виробничого процесу, пакування та маркування, зв'язку між якостями і географічним середовищем, між особливими властивостями і географічним походження (на відміну від Регламентів

ЄС), що по суті унеможлиблює реєстрацію ГЗ сільськогосподарської продукції на рівні ЄС. Окрім того, відсутня практика та процедури захисту та охорони ГЗ на національному рівні. Натомість в ЄС із цією метою апробовано широкий спектр засобів і заходів [8, с. 23].

Наразі розроблено проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень», який було прийнято в першому читанні. Проектом пропонується: надати нове визначення термінів «географічне зазначення», «назва місця походження товару» тощо; уточнити умови надання правової охорони географічному зазначенню та підстави для відмови в наданні такої охорони; визначити умови надання правової охорони омонімічному географічному зазначенню; уточнити коло осіб, які мають право на державну реєстрацію географічного зазначення; переглянути вимоги до заявки на реєстрацію; удосконалити порядок проведення експертизи заявок на географічні зазначення; визначити вимоги до технічних умов, яким повинен відповідати товар, для якого заявляється зазначення; уточнити перелік прав та обов'язків, що впливають з державної реєстрації географічних зазначень тощо [9].

Позитивним кроком при прийнятті проекту може бути запровадження Державного реєстру України географічних зазначень, а також вимог до специфікацій товарів та маркування, які мають важливе значення в аспекті адаптації до вимог ЄС. При цьому Проект має низку суттєвих недоліків:

– по-перше, право на державну реєстрацію географічного зазначення матиме об'єднання осіб, які в зазначеному географічному місці виробляють товар та/або видобувають та/або переробляють сировину для товару, особлива якість, репутація чи інші характеристики якого зумовлені цим географічним місцем [10]. Однак під об'єднанням осіб пропонується розуміти будь-яку сукупність осіб незалежно від її організаційно-правової форми або складу. Таке формулювання не відповідає правовій термінології. Доцільно було б передбачити, що такими суб'єктами можуть бути «об'єднання виробників в будь-якій організаційно-правовій формі»;

– по-друге, проектом передбачається, що одна фізична або юридична особа має право на реєстрацію географічного зазначення у разі, коли: вона є єдиним виробником, який бажає подати заявку на реєстрацію географічного зазначення; географічна територія, на якій здійснюється виробництво (видобування) та/або переробка та/або приготування товару, має характеристики, які суттєво відрізняються від прилеглих територій, або характеристики товару відрізняються від товарів, вироблених на прилеглих територіях [10]. Таке положення не відповідає вимогам ЄС та може призвести до монополізації ГЗ сільськогосподарської продукції. Суб'єктами звернення повинні бути виключно об'єднання виробників сільськогосподарської продукції.

Належне правове регулювання охорони географічних зазначень сільськогосподарської продукції має важливе значення не лише для захисту від недобросовісної конкуренції, але й для розвитку потенціалу сільських територій.

Проте система ГЗ сільськогосподарської продукції ще не є сформованою. Наразі затверджено Міністерством аграрної політики та продовольства України лише перші українські потенційні продукти, які можуть отримати ГЗ, серед них: вино – захищена назва походження «Шабський»; вино – захищена назва походження «Ялпуг»; сир – захищена назва походження «Гуцульська овеча бриндзя»; кавун – захищена назва походження «Херсонський кавун»; черешня – захищена назва походження «Мелітопольська черешня»; мед – захищене географічне зазначення «Карпатський мед»; вино – захищене географічне зазначення «Закарпаття»; вино – захищене географічне зазначення «Білгород-Дністровський» [11].

Висновки. Україна як аграрна держава має великий потенціал для розвитку системи географічних зазначень сільськогосподарської продукції. Проте для цього необхідним є запровадження ряду заходів: правових (розроблення ефективної нормативно-правової бази, яка повинна бути адаптована до законодавства ЄС); організаційних (запровадження Державного реєстру України географічних зазначень, визначення відповідальних компетентних органів у цій сфері; проведення організаційної роботи серед виробників сільськогосподарської продукції – надання їм інформаційної та методичної підтримки); економічних (фінансування з державного та місцевих бюджетів формування системи ГЗ, залучення технічної підтримки ЄС, інших джерел фінансування, які не заборонені законодавством) та ін.

Таким чином, формування системи ГЗ сільськогосподарської продукції надзвичайно актуальне в умовах євроінтеграції, адже географічні позначення можуть забезпечити потужний інструмент розвитку сільських територій, сприяти виробництву якісної та безпечної сільськогосподарської продукції, створенню додаткових робочих місць, розвитку сільського туризму, збереженню біорізноманіття та збільшенню експорту сільськогосподарської продукції з високою доданою вартістю.

Список літератури

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : міжнародний документ від 27.06.2014 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011 (дата звернення: 17.07.2019).
2. Лісабонська угода про захист зазначень місць походження виробів та їх міжнародної реєстрації : міжнародний документ від 31.10.1958 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b11.
3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності: міжнародний документ від 15.04.1994 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018.
4. Council Regulation (EC) No 510/2006 of 20 March 2006 r. on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02006R0510-20080529>.
5. David Thual, Fanny Lossy (2011) Q&A Manual European Legislation on Geographical Indications. URL: https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/events/2011/gi-africa-2011/q-a-manual_en.pdf.
6. Commission Regulation (EC) No 1898/2006 of 14 December 2006 r. laying down detailed rules of implementation of Council Regulation (EC) No 510/2006 on the protection of geographical

indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02006R1898-20080710>.

7. Про охорону прав на зазначення походження товарів : Закон України від 16.06.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.

8. Крисанов Д. Географічні зазначення походження агропродовольчої продукції: європейський досвід і вітчизняні перспективи. *Економіст*. 2014. № 10. С. 18–24.

9. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень» від 03.02.2017 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=61052.

10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення правової охорони географічних зазначень : проект Закону від 03.02.2017 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=61052.

11. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/rozvitok-silskih-teritorij/geografichni-zaznachennya/ukrayinski-geografichni-zaznachennya>.

References

1. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony: mizhnarodnyi dokument vid 27.06.2014 r. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/984_011.

2. Lisabonska uhoda pro zakhyt zaznachen mistv pokhodzhennia vyrobiv ta yikh mizhnarodnoi reiestratsii: mizhnarodnyi dokument vid 31.10.1958 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b11.

3. Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti: mizhnarodnyi dokument vid 15.04.1994 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018.

4. Council Regulation (EC) No 510/2006 of 20 March 2006 r. on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02006R0510-20080529>.

5. David Thual, Fanny Lossy (2011) Q&A Manual European Legislation on Geographical Indications. URL: https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/events/2011/gi-africa-2011/q-a-manual_en.pdf.

6. Commission Regulation (EC) No 1898/2006 of 14 December 2006 r. laying down detailed rules of implementation of Council Regulation (EC) No 510/2006 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02006R1898-20080710>.

7. Pro okhoronu prav na zaznachennia pokhodzhennia tovariv: Zakon Ukrainy vid 16.06.1999 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>.

8. Krysanov, D. (2014). Heohrafichni zaznachennia pokhodzhennia ahroprodovolchoi produktsii: yevropeyskyi dosvid i vitchyzniani perspektyvy [Geographical indicating of origin of agrofood products: european experience and national prospects]. *Ekonomist – The Economist, issue 10, 18–24* [in Ukrainian].

9. Poiasniuvalna zapyska do proektu Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia pravovoi okhorony heohrafichnykh zaznachen» vid 03.02.2017 r. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=61052.

10. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vdoskonalennia pravovoi okhorony heohrafichnykh zaznachen proekt Zakonu vid 03.02.2017 r. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=61052.

11. Ofitsiinyi sait Ministerstva ahrranoi polityky ta prodovolstva Ukrainy. URL: <https://minagro.gov.ua/ua/napryamki/rozvitok-silskih-teritorij/geografichni-zaznachennya/ukrayinski-geografichni-zaznachennya>.

Kulchii I. M., PhD in Law, Teaching Assistant of Department of Land and Agricultural Law, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.
e-mail : innakulchii@gmail.com ; ORCID 0000-0002-2012-4794

Geographical indications of origin for agricultural products: legal realities and perspectives in the conditions of eurointegration

The article researches the international legislation and EU legislation in the field of protection of geographical indications of origin for agricultural products, analyzes the national legislation in this area, suggests ways and means of its improvement with the aim of implementation in the conditions of European integration. The author finds that one of the areas of adaptation of national legislation to EU legislation within the framework of quality policy is the protection of geographical indications of origin for agricultural products and foodstuffs. The concept of geographical indication, which according to EU legislation is considered in two categories: protected designation of origin, and protected geographical indication. Their common and distinctive features have been clarified. The article researches in detail the dual procedure for the registration of geographical indications of origin for agricultural products at the national and EU level in accordance with European legislation. The legislation of Ukraine in the field of legal protection of geographical indications is analyzed and the conclusion about its non-conformity with European requirements in the part of the subject structure, state registration, specification, marking and legal protection. It is noted that the draft Law «On Amending Certain Legislative Acts of Ukraine on Improving the Legal Protection of Geographical Indications», which was adopted in the first reading, is currently being drafted. It is indicated on its positive aspects, in particular: the introduction of geographical indications of the State Register of Ukraine as well as requirements for product specification and labeling, which are important in the aspect of adaptation to EU requirements, however, also revealed a number of significant shortcomings. The author argues that the system of geographical indications for agricultural products is not formed, but its establishment is important for the development of rural areas, it is proposed the establishment of a number of legal, organizational and economic measures.

Keywords: geographical indication; system of geographical indications of origin for agricultural products; rural territories; adaptation of legislation; eurointegration.

Рекомендоване цитування: Кульчій І. М. Географічне зазначення походження сільсько-господарської продукції: правові реалії та перспективи в умовах євроінтеграції. *Проблеми законності*. 2019. Вип. 146. С. 103–112. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.146.173694>.

Suggested Citation: Kulchii, I.M. (2019). Neohrafichne zaznachennia pokhodzhennia silskohospodarskoi produktsii: pravovi realii ta perspektyvy v umovakh yevrointehratsii [Geographical indications of origin for agricultural products: legal realities and perspectives in the conditions of eurointegration]. *Problemy zakonnosti – Problems of Legality, issue 146, 103–112*. doi: <https://doi.org/10.21564/2414-990x.146.173694> [in Ukrainian].

Надійшла до редколегії 17.07.2019 р.